

Nieuwe ontwerpen gemeentevlag

Versie 22-6-2021

De vlag, die op 4 maart 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld, riep weerstand op vanuit de samenleving. Onder andere via Tumba (kenniscentrum discriminatie en diversiteit) en CIDI (Centrum Informatie en Documentatie Israël) hoorden we, dat mensen zich gekwetst voelden door de gelijkenis met de Davidster. Het is nooit de bedoeling geweest om iemand te kwetsen of te beledigen. Daarom is direct besloten om het ontwerp te herzien.

Er is een werkgroep ‘aanpassing gemeentevlag Noardeast-Fryslân’ opgericht

De werkgroep bestaat uit:

- De heer Kramer, burgemeester gemeente Noardeast-Fryslân.
- De heer Anema, Fryske Rie foar Heraldiek.
- De heer Van den Borne, Hoge Raad van Adel.
- De heer Bultsma, heraldisch tekenaar van de Hoge Raad van Adel.
- Mevrouw Castelein, communicatiemedewerker gemeente Noardeast-Fryslân.

We hebben diverse reacties ontvangen vanuit de samenleving

Er zijn nieuwe voorstellen en ideeën binnengekomen en uitleg over de ster. In de werkgroep zijn de reacties besproken en getoetst aan de vlaggenkunde. Hierbij een korte samenvatting.

Voorstel	Reactie	Aanvulling
Een ander symbool kiezen: ‘pompeblêden’, zon of aar	Hiervoor is niet gekozen.	De vlag is op basis van het wapen. ‘Pompeblêden’ verwijzen meer naar de provincie Friesland.
Sterren rechts gepositioneerd	Hiervoor is niet gekozen.	Symbolen horen aan de kant van de vlaggenstok. Daar komt een symbool het beste tot z’n recht
Meer punten in de ster	Hiervoor is niet gekozen.	De vlag is op basis van het wapen en de zespuntige ster.
Rode ster in groene vlak	Dit hoort vlaggenkundig niet.	Op een gekleurd vlak mogen alleen de kleuren geel (in een wapen goud) en wit (in een wapen zilver) gebruikt worden.
Ontwerp met rood en blauw	De kleuren blauw en groen horen bij een gemeente aan de Waddenzee.	Er is op basis van dit voorgestelde ontwerp wel een variant met blauw en groen gemaakt.
Meer sterren	Deze optie is terug te vinden in de ontwerpen.	
Binnenste hoeken van ster dicht bij elkaar	Deze optie is terug te vinden in de ontwerpen.	

Nb. We hebben van 21 personen (waarvan 1 CIDI en 1 Tumba) reacties ontvangen, waarvan:

- 3 met uitleg van de ster
- 11 met één of meerdere voorstellen
- 7 die aangaven moeite te hebben met de ster

De historie

Bij Koninklijk Besluit van 14 december 2018 werd aan de gemeente Noardeast-Fryslân het wapen verleend

De gemeente is ontstaan door samenvoeging van de gemeente Dongeradeel, Ferwerderadeel en Kollumerland en Nieuwkruisland.

Noardeast-Fryslân

De nieuwe gemeentevlag is gebaseerd op het gemeentewapen

Het is een goede gewoonte en belangrijk voor de herkenning om de nieuwe gemeentevlag te ontwerpen op basis van het gemeentewapen. De drie gemeentewapens hadden samen elf zespuntige sterren in hun wapen, tien gouden sterren en één rode ster in het wapen van Kollumerland c.a. In het wapen is de ster driedimensionaal. In de vlag vertaalt dit zich naar een platte ster.

Voormalige wapens

Dongeradeel

Ferwerderadiel

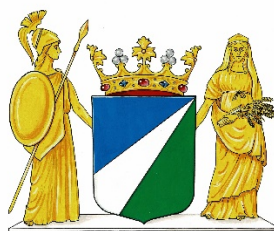
Kollumerland c.a.

De kleuren blauw en groen in het wapen zijn voor gemeenten aan de Waddenzee

De kleuren blauw, goud en groen in het wapen en de vlag zijn streekeigen kleuren geworden van de gemeenten die tegen de Waddenzee aan liggen. Deze kleurencombinatie werd al gebruikt voor de wapens van de waterschappen die destijds tegen de waddenkust aanlagen.

Noardeast-Fryslân

Waadhoeke

Het Hogeland

Nieuwe voorstellen

De werkgroep heeft drie ontwerpen gemaakt

Er is ook een bijpassende wimpel. De drie ontwerpen zijn aan de Hoge Raad van Adel voorgelegd. Ook worden de nieuwe vlaggen voor besluitvorming voorgelegd aan Tumba en Cidi. Verder op kunt u hun adviezen lezen.

- Ontwerp 1

Dit ontwerp is een variatie wat gemaakt is op basis van het ontwerp dat de heer H. de Haan heeft ingestuurd. De kleuren van de vlag hebben we aangepast, omdat ze volgens de richtlijnen herleid worden uit het gemeentewapen. De indeling van de blauwe en gele baan is aangepast, zodat het nu overeenkomstig het wapen is.

Het groen in het wapen verwijst naar het hoofdzakelijk agrarische karakter van de gemeente. De indeling geeft aan dat het om een kustgemeente gaat. De zespuntige ster, met de binnenste hoeken dicht bij elkaar, is het gemeenschappelijke teken van de drie gemeenten.

De ster is in het midden van de broeking geplaatst. De broeking is het gedeelte van het doek aan de stokzijde ter grootte van een derde van de vlaglengte. Op die positie is de ster goed zichtbaar als er gevlagd wordt, ook wanneer er dan weinig wind staat.

Beschrijving

Vijf banen blauw, geel, groen, geel, blauw waarvan de hoogten zich verhouden als 1 : 1 : 6 : 1 : 1, de beide blauwe banen golvend, met in de broeking een gele zespuntige ster ter grootte van 1/3 van de vlaghoogte.

- **Ontwerp 2**

Het ontwerp laat op banistische wijze de geografische ligging van de gemeente zien. Een verwijzing naar de Friese vlag is terug te vinden in de zeven banen van de vlag. De basis is de schildverdeling en de kleuren van het gemeentewapen. De smalle golvende baan versterkt de verwijzing naar het water en de andere smalle baan is de weg naast de dijk. Door zijn vormgeving is deze gemeentevlag redelijk uniek.

Beschrijving Zeven schuinbanen in de kleuren blauw, geel, blauw, geel, groen, geel, groen in de verhouding 14 : 2 : 3 : 10 : 3 : 2 : 14, de bovenste drie banen golvend.

- **Ontwerp 3**

Ook dit ontwerp is gemaakt met de kleuren blauw, geel en groen. Het groen verwijst naar het hoofdzakelijk agrarische karakter van de gemeente. De indeling geeft aan dat het om een kustgemeente gaat. De samengevoegde gemeentewapens hebben samen elf sterren. Deze zijn terug te vinden in de groene baan. De sterren zijn ook het symbool van de plattelandsgemeente waar de natuur niet wordt verstoord door kunstlicht en 's nacht de sterrenhemel heel goed zichtbaar is.

Nb. De rode ster van Kollumerland c.a. is ook geel gemaakt, omdat in de heraldiek en banistiek het niet gebruikelijk is rood op groen te leggen.

Beschrijving Zeven schuinbanen in de kleuren blauw, geel, blauw, geel, groen, geel, groen in de verhouding 14 : 2 : 3 : 10 : 3 : 2 : 14, de bovenste drie banen golvend.

- **Gemeentewimpel**

De wimpel is bijpassend bij de gemeentevlag.

Nb. indien gekozen wordt voor ontwerp 2, dan wordt de wimpel uitgevoerd zonder ster.

De ontwerpen zijn voorgelegd aan Cidi en Tumba

- **Reactie de heer Friedmann van Cidi** (d.d. 3 mei 2021)

“Bedankt dat u ons hierbij betreft. Wij hebben een lichte voorkeur voor vlag 2, aangezien de gele ster hetgeen is waar vele mensen zo'n moeite mee hadden. Daarna voor vlag 3: als het er meer zijn, lijkt de ster in kwestie minder op het symbool dat we willen vermijden. Het was vooral de grote gele ster zoals hij eerst was, die pijnlijke associaties opwekte. Hoe dan ook lijkt de aangepaste ster al veel minder op de beruchte Jodenster, wat al een stuk scheelt.

Nogmaals dank voor uw bericht. Wij zijn erg blij met hoe begripvol uw gemeente met de hele kwestie is omgegaan.”

- **Reactie van mevrouw Antolovic-Tipuric van Tumba** (d.d. 4 mei 2021)

“Dank voor uw mail en vertrouwen. Wij hebben de ontwerpen intern besproken. Hoewel wij geen expertise op de vlaggenvormgeving hebben, hebben wij het enkel bekeken vanuit de mogelijke schijn die discriminatie zou kunnen oproepen. Allereerst complimenten voor alle drie ontwerpen.

Zoals de heer Friedmann stelt, roept deze vorm van de ster minder of geen pijnlijke associaties op. Alle drie ontwerpen zouden in onze ogen geen negatieve gevoelens oproepen. Wij hebben ook gekeken naar de beargumentering van de vorige vlag en daarom constateren wij dat de ster wel een belangrijke rol speelt in alle wapens van de oorspronkelijke gemeenten. De ontwerpen 1 en 3 genieten daarom onze voorkeur ook voor het draagvlak van de bevolking, zoals wij dat naar aanleiding van de berichtgeving uit de gesprekken met een aantal inwoners hebben kunnen concluderen. Vlag 2 zou in onze ogen tot negatieve discussie vanuit de inwoners van Noardeast-Fryslân kunnen leiden. Dat is onze inschatting hoewel we daar geen onderzoek naar hebben gedaan.

Nogmaals omdat wij geen expert zijn, kunnen we enkel vanuit ons perspectief adviseren. Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wensen u veel succes met de keuze. Voor vragen zijn we altijd bereikbaar.”

De reacties van Cidi en Tumba zijn meegestuurd in de adviesvraag aan de Hoge Raad van Adel.

Advies van De Hoge Raad van Adel (d.d. 31 mei 2021)

“De Raad kan in beginsel instemmen met de drie vlagontwerpen en de bijbehorende wimpel. Ze voldoen alle aan de vlaggenkundige regels. Bovendien zijn er, blijkens de bijlage bij uw brief, van de zijde van het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) en Tumba, Kenniscentrum discriminatie en diversiteit, geen onoverkomelijke bezwaren tegen de drie ontwerpen.

Om elke aarzeling ten aanzien van de ster weg te nemen, gaat de voorkeur van de Raad uit naar het tweede ontwerp. De Raad realiseert zich dat daarmee wel de kenmerkende ster uit het wapen verdwijnt. Deze vlag is echter neutraal doordat de figuur ontbreekt en is bovendien vrij origineel, mede door de schuine plaatsing van de banen. (De wimpel die bij ontwerp 2 hoort zou dan het door u meegezonden wimpelontwerp kunnen zijn, maar zonder de gele ster.)

Wilt u toch graag de ster in de vlag handhaven, dan geeft de Raad, gelet op de reactie van het CIDI, de voorkeur aan het derde ontwerp. Het eerste ontwerp roept ondanks de aanpassing van de ster naar de mening van de Raad nog te veel de associatie op met de bekritiseerde gemeentevlag die op 4 maart j.l. is vastgesteld.”